

Sygn. akt IV CSK 392/17

POSTANOWIENIE

Dnia 9 stycznia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa [...] Spółdzielni Mieszkaniowej w O.
przeciwko Gminie O.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 9 stycznia 2018 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 21 kwietnia 2017 r., sygn. akt I ACa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o jakich jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Pozwana wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z powołaniem się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) oraz potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.).

Zgodnie z ustaloną linią orzecznictwa powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego jako przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga wskazania problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 października 2001 r., I PKN 129/01, OSNP 2003, nr 18, poz. 436). Powód powinien to zagadnienie sformułować oraz przedstawić argumentację juretyczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których zagadnienie powstało. Zagadnienie to powinno być nadto „istotne” z uwagi na wagę przedstawionego przez skarżącego problemu interpretacyjnego dla systemu prawa.

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na okoliczności określone w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wskazania przepisu mającego być źródłem wątpliwości interpretacyjnych, ich rodzaju i przyczyn, ale przede wszystkim

wykazania, że wątpliwości te istnieją, co wiąże się z koniecznością przytoczenia odmiennych wypowiedzi orzecznictwa lub doktryny dotyczących przepisu mającego podlegać rozbieżnej wykładni. Chodzi w tym przypadku o rozbieżne wypowiedzi w orzecznictwie Sądu Najwyższego, a jeśli przepis nie był wykładany przez Sąd Najwyższy, to rozbieżne wypowiedzi sądów powszechnych, lecz nie sądów pierwszej i drugiej instancji orzekających w tej samej sprawie, gdyż sąd drugiej instancji powołany jest do tego, by korygować uchybienia sądu pierwszej instancji w zakresie wykładni prawa (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 kwietnia 2003 r., I PK 577/02, OSNAPiUS 2003, nr 15, poz. 1).

Skarżąca wyjaśniła, że przez wniesienie skargi kasacyjnej zmierza do wyjaśnienia relacji, w jakiej pozostają art. 2ust. 1 pkt 4, art. 2 ust. 3 oraz art. 6h ustawy z 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U.) oraz art. 72 i n. Ordynacji podatkowej wobec art. 410 k.c. i użytego w nim pojęcia „świadczenie nienależne”.

O charakterze nadpłaty podatkowej Trybunał Konstytucyjny wypowiedział się szerzej w wyrokach z 6 marca 2002 r., P 7/00 (OTK-A 2002, nr 2, poz. 13) i z 21 lipca 2010 r., SK 21/08 (OTK-A 2010, nr 6, poz. 62), w których stwierdził, że konstrukcja nadpłaty przyjęta w art. 72 § 1 o.p. nawiązuje dość wyraźnie do instytucji nienależnego świadczenia i ma charakter wierzytelności. Zawiera bowiem elementy zbliżone do istoty nienależnego świadczenia, określonego w art. 405-410 k.c. Jest to jednak kategoria prawa podatkowego, której zasady, tryb powstawania i zwrotu zostały uregulowane w ordynacji podatkowej i w związku z tym zwrot nadpłaty następuje w trybie określonym w przepisach tej ordynacji.

Zasady wykładni powołanych przez skarżącą przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach zostały objaśnione przez Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 28 listopada 2013 r., K 17/12 (OTK-A 2013, nr 8, poz. 125) oraz w orzecznictwie sądów administracyjnych, gdyż do nich należy odpowiedź na pytanie, jakie są podmiotowe i przedmiotowe granice obowiązku spełniania świadczenia publicznoprawnego przewidzianego tą ustawą. Skarżąca przyznała zresztą, że „aktualna linia orzecznicza sądów rozstrzyga, iż podatnikiem opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w sytuacji określonej w art. 3

ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach jest spółdzielnia lub wspólnota mieszkaniowa" i nie ma aktualnie wątpliwości co do tego, że poszczególni członkowie spółdzielni i korzystający z lokali w jej zasobach nie są zobowiązani do świadczenia opłat za wywóz śmieci inaczej niż za pośrednictwem podmiotu zarządzającego nieruchomościami, w których znajduje się ich lokal.

Problemem dopuszczalności dochodzenia na podstawie przepisów prawa cywilnego świadczeń spełnionych jako publicznoprawne Sąd Najwyższy zajmował się już wielokrotnie, w tym na przykład w uchwale z 16 maja 2007 r., III CZP 35/07, (OSNC 2008, nr 8, poz. 72), z 6 czerwca 2012 r., III CZP 24/12 (OSNC 2013, nr 1, poz. 5).

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c., orzeczono jak w postanowieniu.

W związku ze wstępnym charakterem zaskarżonego wyroku, zawarte w skardze kasacyjnej wnioski o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego będą podlegać rozpoznaniu w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie, stosownie do jej wyniku.

aw

jw